

Notes impertinents (XVII) Amb el dimoni, visca Jack Palance!

Antoni Serra

Però, qui és Jack Palance?

¿L'actor de teatre que va debutar al cinema de la mà de Kazan amb *Panic in the Streets*, si no record malament?

¿Aquell xicot —digau-li al·lot, si us ve de gust— d'origen ucraïnès que va néixer a Lattimer, un dia qualsevol de l'any 1920 i que per error, com sempre hi ha errors en els registres civils i religiosos, li atribuïren el nom de Walter Jack Palahmuk?

No sé, es possible que sí. El que sí que és cert, per no dir inqüestionable i irrefutable, és que l'any 1966 —aleshores aquest vell utòpic exercia de crític cinematogràfic— Brooks el va convertir en un professional a *The Professionals*, el recorden? La veritat, així i tot, és que jo el vaig conèixer molt abans, a Jack Palance, amb el seu inconfusible rostre no precisament d'home pàl·lid, sinó d'ucraïnès nord-americany, amb la seva rialla —més que un somriure insinuant— de polissó congènit i alhora diví. Eren altres temps. Quan transitava per aquells paisatges boscosos i dantescs, admirant els versos del poeta florentí

*Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura
chè la diritta era smarrita*

i, cap a l'horitzó, vaig poder observar un teló teatral il·luminat per flames no necessàriament tenebroses, tot al contrari: alliberadores i reivindicatives (m'agrada l'heterodòxia, saben?), sobre el qual vaig destriar la silueta de Jack Palance, acompanyat de Peter Lorre, Boris Karloff, Lee van Cleef, Renée Adorée —sí, aquella adorable criatura que va debutar en el circ Medrano, tot seguit es va dedicar al Folies Bergère i s'inicià en el cinema el mateix any que va néixer el nostre amic Jack—, Vicent Price, Christopher Lee, Eddie Constantine, Lola Gaos i, entre d'altres, encara que lleugerament distanciat, el nostre Fortunio Bonanova. Tots ells ocupaven un lloc destacat, de privilegi, a l'*Inferno* de creació màgica i jo, que em deix temptar per la carn i el ventrell i el sexe, sempre fidel a les tres úniques i possibles virtuts teològiques (gola, luxúria i peresa), em vaig afegir a la comitiva de la glòria terrenal. Aquells personatges em subjugaven i no aquells altres que s'insinuaven a les altures, entre niguls excessivament blanquinosos, pudorosos (i olorosos, tal volta, a llorina esterilitzada), que em produïen un rebuig orgànic (potser fins i tot orgàmic) com Doris Day i el seu entranyable company Rock Hudson, però també Betty Grable, Aníia Gadé, Ronda Fleming, Tony Leblanc, Bob Hope, Bud Abbott & Lou Costello i la Greer

Garson amb *Mrs Miniver* en estat de gràcia pròpia de la consubstanciació dels aliments immaterials. No es fa difícil triar entre l'avorriment de les altures i la insinuació perversa de les profunditats.

Crec haver llegit en alguna publicació que Jack Palance ha mort, com si aquell actor que varen veure dirigit per Stevens a *Shane* (i va per tu, poeta Figuera: "El recuerdo, / Ese turbio compañero de alcoba / Recalcitrante i dipsómano, que te lleva, / como antes, / como siempre..."), a tot estirar tendria una trentena i busques d'anys segons els papers del registre civil (tots els registres són falsos, ja que són redactats per la mediocritat dels humans, ho torn a repetir), no hagués existit mai. Perquè Jack Palance, com tots els grans actors, estan sempre "per inventar". Així que la participació a films com *The Lonely Man*, *Once a Thief*, *Le Mépris* (fins i tot Godard!), *The Horsemen* o *Oklahoma Crude*

no són més que un miratge dins el mirall de la cinematografia que està per fer, que no es farà ja mai, mentre els efectes especials paralitzin i momifiquin la intel·ligència creativa. Si vostès, amics lectors (esper tenir-ne algun, d'amic, a pesar que m'emocionen més els enemics qualificats), pensen que el que he expressat en aquesta nota impertinent és, a més d'una impertinència, un despropòsit o un abús caricaturesc, els recoman que es tanquin al seu petit cinema de casa i posin el film —si el troben, perquè la indústria de l'enllaunat dels compactes és d'una frivolitat esfereïdora— de Pollack, *The Scalphunters*. Aleshores en tornarem a parlar.

De moment, jo em quiet amb el Jack Palance del record impossible just quan

*Era lo loco ov'a scender la riva
venimmo, alpestro e, per quel ch' iv'er'anco,
tal ch'ogni vista ne sarebbe schiva.*

